

בשבילי הפרשה

ישיבת מיר ירושלים

גיליון שבועי לתלמידי, בוגרי וידידי ישיבת מיר

פרשת בא, תשפ"ה

זמני כניסת שבת

Baltimore, MD - 5:08	Minneapolis, MN - 5:02
Brooklyn, NY - 4:54	Miami, FL - 5:46
Chicago, IL - 4:45	Monsey, NY - 4:54
Houston, Texas - 5:40	Montreal, Quebec - 4:42
Johannesburg, S. Africa - 6:42	Passaic, NJ - 4:55
Lakewood/Deal, NJ - 4:56	Toronto, Ontario - 5:09
London, UK - 4:33	Yerushalayim - 4:36
Los Angeles, CA - 5:04	Zurich, Switzerland - 5:08

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצור שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

אמירה לעכו"ם

בפ' בא י"ב ט"ז כל מלאכה לא יעשה בהם, וברש"י לא יעשה אפילו ע"י אחרים. ותמהו הרמב"ן ובעלי התוס' דהלא איתא בשבת ק"נ ע"א דאמירה לנכרי אין זה אלא שבות, ואם מיירי קרא בעושה ע"י ישראל הלא בלא"ה מוזהר עליו משום לפני עור.

אך דברי רש"י מפורשים במכילתא, והרמב"ן כתב דאין ראוי לכתבו לפי שהוא מטעה, דבדואי אינו אלא אסמכתא בעלמא. אבל בב"י רמ"ד הביא שהסמ"ג הוכיח דלשון המכילתא משמע שהוא דאורייתא.

ובפנים יפות תי' קו' הרמב"ן דהלא באותה שעה היה לישראל דין בני נח, ובש"ך רמ"ג ה' כתב בשם משאת בנימין דהא דאין עושה עכו"ם שליח אמרו בקדושין מ"א ע"ב שהוא משום מה אתם בני ברית אף שלוחכם בני ברית, ולכן כתב הש"ך דאף דאין ישראל עושה עכו"ם שליח מ"מ עכו"ם עושה עכו"ם שליח. ולפי"ז בשעה שנאמרה פרשה זו באמת נאסרה להם אמירה לעכו"ם מה"ת מדין שליחות.

והנה בנתיבות קפ"ב א' הביא מתוס' שבועות ג' ע"א דמצורע גילח עצמו ע"י נכרי קיים מצות גילוח, והק' דאין שליחות לעכו"ם, ותי' דכל מה שאין שליחות לקטן ונכרי הוא דוקא בשליחות לעשות חלות כגון תרומה, אכן בשליחות לעשות מעשה אין מקור למעט קטן ונכרי.

והנתיבות עצמו סוס"י שמ"ח הק' א"כ לפי תוס' נאסור לגוי לעשות עבורו בשבת דבכה"ג יש שליחות לעכו"ם.

ותי' בית מאיר אהע"ז ה' י"ד וכן בישועו"י רס"ג וח"ס אר"ח פ"ד דשאני שבת דאיסורו אינו מצד מעשה המלאכה אלא שאין גופו במנוחה כדכתיב למען ינוח, ולכן אפילו נימא יש שליח מ"מ כיון שהישראל עדיין נח בשבת לא עבר.

והנה לפי דברי האחרונים לא א"ש תי' הפני"פ דאסור כאן משום שליחות, ומשמע דעת רש"י ופני"פ דבאמת שייך שליחות באיסור שבת.

וכבר כתב בבית מאיר שם דדעת רש"י אינו כתוס' כי פי' בשבת קנ"ג ע"א דאיסור אמירה לעכו"ם הוא משום דיני שליחות. (וצ"ל כי מדרבנן יש שליחות לעכו"ם). ולפי דבריו א"ש דעת רש"י בפ' בא לשיטתו בשבת קנ"ג דשייך כאן שליחות. אכן מה שהק' בדעת זקנים א"ש לשיטתם דסברי דלא שייך כאן שליחות, ולשיטת תוס' בשבועות ג' ע"א הנ"ל.

משכו וקחו לכם צאן למשפחותיכם ושחטו הפסח (יב, כא)

מידה כנגד מידה, שראו את אלוהיהם נזבחים ולא היה בידם לעשות מאומה. כי כך היא דרכו של הקב"ה לעשות כל דבר בשלמות בכל פרטיה ודקדוקיה.

כמו כן אנו מוצאים בהמשך הפרשה, "והיתה זעקה גדולה אשר כמוה לא נהייתה" (שמות יא), מגלה התורה שמלבד עונש מיתת בכורי מצרים תהיה גם זעקה גדולה במצרים. ונראה בדרך זו, דאף הזעקה תשלום עונש היא. שהרי וודאי בשעה שזרקו המצרים תינוקות ישראל לים היתה זעקה אצל בני ישראל, לכן העניינם השי"ת בזה והיתה צעקה גדולה במצרים, כי כדי שיושלם ה"דן אנוכי" - חייב הדין להיות בשלמות ללא ויתור כלל על כל נקודה ונקודה.

מרן המשגיח הגה"צ הרב יחזקאל לוינשטיין זצלה"ה

הצור תמים פעלו, פלס ומאזני משפט לה' (משלי טז, יא). כל מעשיו של הקב"ה הם בשלמות. הבורא ית' העניש את המצרים על כל פרט ופרט ולא חסר שום דבר.

המדרש (שמ"ר טז, ד) מביא טעם למצות קרבן פסח במצרים וז"ל: וכן במצרים היו משועבדים ישראל שמונים שנה, והיה המצרי הולך במדבר ותופס איל או צבי ושוחטו ושופת את הסיר ומבשל ואוכל וישראל רואין ולא טועמין וכו', אמר להם הקדוש ברוך הוא: אתם זינקתם את בני בשר, שהייתם אוכלין ולא הייתם נותנין להם - אף אני אעשה לבני שישחטו את הצאן שאתם משתחווים להן, והן אוכלין ואתם נמסים. למה? שאני דיין אמת. הוי "פלס ומאזני משפט לה'". לכך נאמר "משכו וקחו לכם צאן".

הרי שאפי' על אותו הצער שהיו ישראל רואים את המצרי אוכל בשר והריחו את ריחו, אך הם לא אכלו, שילם להם הקב"ה

התחזקות בתפילה ובתחנון בעת צרה

אחד מתלמידי הישיבה בעבר החל לעסוק במסחר ועשה חיל בעסקיו. כשפגש את מרן המשגיח הגאון הרב יחזקאל לוינשטיין זצלה"ה תמה בפניו:

כששקדתי על התורה בישיבה הקד' ידעתי מה רבה חשיבותה וראיתי את דחקם של תלמידי חכמים הממיתים עצמם באהלה של תורה, ואמרתי לעצמי: אם אצא לעבוד ברבות הימים וה' יצליח דרכי, אתן בשמחה "חומש" מרווחי, להחזקת תורה!

עזרני ה' ואני מתפרנס בכבוד, ואף נותן צדקה ותומך תורה, אך לבי נאטם וידי קפוצה, ובקושי מגיע אני ליתן מעשר ורחוק מליתן חומש. - מה אירע? איך הנפכתי לאיש אחר?!

נענה מרן המשגיח ואמר: כלל נקוט בידינו, ביציאת מצרים צפונות כל התשובות לשאלות.

כידוע, נעשה נס מיוחד היה בשלושת ימי האפילה של מכת חושך. מתו בהם ארבע חמישיות מעם ישראל, אשר לא רצו לצאת מצרים, וכדי שלא יהיה חילול שם שמים שיישאר, מתו בימי החושך ונקברו בחשאי.

ויש להבין, למה נצרך נס כזה, הלא המכות ארכו שנה שלימה (עדות פ"ב, מ"ח) וא"כ יכול היה ה' להמיתם מעט מעט בלי שירגישו המצרים.

התשובה לכך היא, שכל זמן שיציאת מצרים היתה נראית רחוקה, לא היתה לאחד מהם התנגדות לצאת. אך כשזה הגיע למעשה, ופרעה כבר מתדיין מי ומי ההולכים, ויש לשקול ברצינות ללכת למדבר לארץ לא זרועה וללחום בסיוחן ועוגו ושאר הרפתקאות שיבואו עליהם, אז התגבר עליהם היצר והחליטו להישאר...

סיים מרן המשגיח: זה מה שארע אצלך. כל זמן ששקדת על התורה והרווחה והעושר היו בגדר חלום גרידא, לא היה אכפת לך לתת חומש מחלומך לעמלי תורה. אבל ברגע שזה נהיה למציאות, היצר התגבר ומנעך.

(י"ד יחזקאל - עמ' קכט)

סוד הקנין במצוות

וביותר מצינו בחז"ל (ירושלמי ברכות ט, ח) אם ראית דור שמתרפים מתורה עמוד והתחזק בה ואתה מקבל שכר כנגד כולם. הרי לך שיש בכאן ממש גדר משא ומתן, שאם יש קופצים רבים אזי מחירו רב, ואם אין קופצים וכמו דור שמתרפים מתורה אזי מחירו מועט, שהרי אפילו שלומד בכמות ובאיכות כמו שהיה דרכו בשעה שהדור לא היו מתרפים, מ"מ זוכה לשכר כנגד כולם.

וראיה גדולה מצינו בחידושי הרשב"א (שבת צט.) שהביא פירוש רב האי גאון ז"ל בסוגית הזורק מרשות לרשות וסיים "והזהר בפירוש זה כי בטורח גדול נגלה לנו" ולכאורה יש תימה בלשונו שהזכיר "טורח" וגם "גילוי", והלא זהו סתירה שאם זכה בזה הפירוש ע"י טורח מה ענין גילוי, ואם סיבת ידיעת הפירוש מפני שזכה בגילוי מה שייכות טירחה בזה.

אמנם מבואר שלעולם כל מעלה וקניין רוחני זוכה בו האדם בדרך גילוי מן השמים, אלא שעדיין צריך ליתן מחיר ותשלום, ורק בכך זוכה לזה שיהא קניינו מתקיים בידו.

והביא אאזמו"ר מהמדרש (שמו"ר א', לב) שמשרע"ה השתדל לפני פרעה שיתן יום מנוחה לישראל, בטענה שלכל אומה יש יום מנוחה, וביקש משה שיקבע להם את יום השבת שהוא יהיה יום המנוחה. וע"ז אומרים אנו בתפילה ישמח משה במתנת חלקו, כלומר שמשה רבינו עליו השלום טרח ועמל שכלל ישראל יקבלו את יום השבת למנוחה. ובגמ' (שבת י:) דרשו כי אני ה' מקדשכם א"ל הקב"ה למשה מתנה טובה יש לי בבית גזי ושבת שמה ואני מבקש ליתנה לישראל לך והודיעם, ודרשו שם שהנותן לחבירו צריך שיודיעו.

אמנם גם אחר ששבת קודש זהו מתנה טובה מהבורא ית', עדיין מחוייבים אנו להעמיד את קיום המתנה, רק בכך תקיים המתנה אצלנו - כלל ישראל. והתשלום הוא - עם מקדשי שביעי כולם ישבעו ויתענגו מטובך. רק בזה שאנו שומרים ומקדשים את השבת, מתענגים מטובך, מתקדשים ומתחברים להקב"ה, אזי זוכים אנו לקנין השבת. כלומר ההתייחסות למצוה כצורתה, הניהוג במצוה כמו שהמצוה מחייבת לנהוג, בכך לבד זוכים שתקיים אצלנו השבת, זוכים אנו לקנין והשפעת השבת.

ובכל המעלות והקניינים העמיד לנו הקב"ה את הדרך כמו דבר הנקנה, דוקא בקניינים אנו זוכים אחר תשלום תמורה. וביותר חלוקים המה מכל קנייני ממון שאחר מעשה הקניין נגמר ונקבע שהחפץ שלו, אבל בעניינים רוחניים צריכים אנו לחיות את המצוה והמעלה כל שעה בכדי לקיים את הקניין.

ובקנייני תורה ג"כ מצינו בחז"ל (ספרי עקב יא, כב) "אם תעזבני יום יומיים אעזבך" הקיום בקניין התורה תלוי בעמל ויגיעה בכל עת וזמן. ואם ח"ו חסר קצת בלימודו אזי התורה"ק מתרחקת ממנו. והיינו שאין האדם בעלים ושליט על המצוה וקניינו הרוחניים, שלעולם צריך סיבה וזכות שהמעלה והמצוה תשכון אצלו.

"ויחר אף ה' במשה ויאמר הלא אהרן אחיך הלוי וגו' וראך ושמח בלבו" (שמות ד, יד).

וברש"י שם ויחר אף, רבי יהושע בן קרחה אומר כל חרון אף שבתורה עושה רושם וזה לא נאמר בו רושם ולא מצינו שבא עונש ע"י אותו חרון. א"ל רבי יוסי אף בזה נאמר בו רושם, הלא אהרן אחיך הלוי שהיה עתיד להיות לוי ולא כהן והכהונה הייתי אומר לצאת ממך מעתה לא יהיה כן אלא הוא יהיה כהן ואתה לוי עיי"ש.

עוד כתב רש"י וראך ושמח בלבו פי' לא כשאתה סבור שיהא מקפיד עליך שאתה עולה לגדולה, ומשם זכה אהרן לעדי החושן הנתון על הלב.

נמצא שאהרן הכהן מצד זכותו ומעלתו לא היה זוכה במעלת הכהונה לולי שראה ושמח בלבו, אלא שמשה רבינו ע"ה הפסיד את מעלת הכהונה מפני החרון אף. ובכך זכה אהרן שבדאי היה ראוי לכך.

ואמרו ז"ל (קה"ר ז, ב) תני רבי שמעון בן יוחאי שלשה כתרין הם כתר תורה כתר כהונה כתר מלכות, כתר כהונה זכה בו אהרן ונטלו וכו'. משמע שהיה בכאן איזה נטילה וכמו משא ומתן, שהכהונה היתה אמורה להיבנות ממשה, ובא אהרן ונתן מחיר יקר יותר ואזי נטלה זוכה בכך מן הדין. הרי לך שזהו תוקף קנין המעלות אין אדם זוכה במעלה רוחנית לולי שנותן תמורה, ורק בכך הרי הוא נוטל וזוכה במעלתו.

ובאמת שאינו דווקא במעלות רוחניות כמו כתר כהונה, אלא כל מצוה ומצוה צריך האדם לאיזה זכות בכדי לזכות במצוה.

וכבר מצינו בזה"ק הובא בספר אבני אליהו כל מצוה ומצוה דורנא היא דשדר לך קוב"ה להאדם, שמא תאמר כל הקופץ נוטל ת"ל מה יקר חסדך אלוקים.

והיינו שעצם קיום המצוה אינו דבר של הפקר, אלא דורון הוא מהקב"ה, עצם האפשרות לקיים מצוה צריך לזה שייכות וסיבה שתהא בידו. ואין זוכים לכך בנקל צריך זכות ותמורה בעבור שיוכל לקבל את המצוה שיהא בידו האפשרות לקיים המצוה.

כל מצוה ומצוה הרי היא קנין להאדם, ובזה יש דרך משא ומתן, צריך הקונה להעמיד תמורה לקבלת הקנין. וכמו שאמרו ז"ל (אבות ו') ארבעים ושמונה דברים שהתורה נקנית. ואמרו עוד (שמו"ר לג, ו) כי לקח טוב נתתי לכם אמר ר' ברכיה הכהן בנוהג שבעולם אדם מוכר חפץ בתוך ביתו הוא עצב עליו, והקב"ה נתן תורה לישראל ושמח ה"ד כי לקח טוב נתתי לכם תורת אל תעזבו. והיינו כדברינו שהקב"ה קבע בזה דרך קנין, גדר של מוכר ולוקח. וזהו חיוב האדם להעמיד את תמורת הדבר והיינו קיום התורה כדכתיב תורת אל תעזבו שרק בכך יתקיים הקנין בידו.

דרשו לענין של מעלה שאמר משה למה הרעות א"ל הקב"ה חבל על דאבדין ולא משתכחין יש לי להתאוונן על מיתת האבות, הרבה פעמים נגלית אליהם בא-ל-ש-די ולא אמרו לי מה שמך ואתה אמרת מה שמו מה אומר אליהם, ע"כ.

הרי שהמידה של הקב"ה היא הבטחתי וקיימתי, וב' מידות של הקב"ה המה, וההבטחה היא מדה בפ"ע ומוכתרת היא בשם משמותיו של הקב"ה, וצריך להבין מהותם של דבריהם.

וביאר אאזמו"ר שהרי כל ענין ההבטחה של בין אדם לחבירו זו רק בטחון לזולתו, שיהא סמוך ובטוח שיתקיים הדבר. וא"כ אצל הקב"ה מה שייך הבטחה והלא הרי הוא כל יכול וביכולתו לקיים את העניין בכל שעה וזמן. ועל כרחך שבהבטחה לבד קבע המציאות של הקב"ה, כל המציאות שתגיע לאח"ז בפועל כבר קיים בבכח ע"י ההבטחה.

דוגמא לדבר מצינו בכח הצמיחה של הפירות, שכאשר רואים אנו את הגרעין של הפרי ששתלוהו בקרקע הלא יודעים אנו כבר על עתידו, מהגרעין בטוחים אנו על סוג ומין הפרי שיגדל ויצמח ממנו. שאמנם עיקר הפרי עדיין לא קיים בעולם, אבל כל כולו כבר קיים בגרעין, בכח הגרעין נמצא כל עתידו של הפרי.

וזהו תורף וענין ההבטחה של הקב"ה, שכבר קיימת המציאות של קיום ההבטחה בזמן הבטחתי ית'. ובה נתבע משרע"ה שלא האמין בזה כמו האבות.

וע"ז הדרך יש לומר בחיוב האדם בקיום מצוותיו ית' להעמיד עצמו בדרך קבלה ועשייה, שיקבל ויכין את עצמו קודם קיום המצוה. וכמו שאמרו "טוב אשר לא תדור משתדור ולא תשלם" (קהלת ה, ד) ובגמ' (נדריים ט). נחלקו שלדעת ר"מ טוב מזה ומזה שאינו נודר כלל, ולר' יהודה טוב מזה ומזה נודר ומשלם. ובר"ן שם פירש שטעמו של ר"מ דילמא יבוא ליד תקלה. וטעמו של ר"י משום שדורש קראי את אשר תדור שלם וזו היא מידה משובחת. מבואר בדבריו שכל מחלוקתם מפני חשש תקלה, אבל לולי כן אפילו לר"מ מעולה יותר להיות נודר מקודם ואח"כ לקיים תנאו. והיינו שיש עדיפות ומעלה בקיום המצוות לאחר שמחייב את עצמו בנדר ובהתחייבות. והטעם בזה כמו שנתבאר שיעמיד כח צמיחה וכמו מידת הבטחה שהעמיד הקב"ה בעולמו.

בכדי שהאדם יזכה לקנות את המעלה והמצוה צריך הוא מקודם המעשה שיהא מוכן ומזומן להעמיד את עצמו לקיום המצוה, ובה יזכה שהמצוה תהיה קניינו ותתקיים בידו.

וא"כ אנו בני התורה אשר מחזיקים אנו במעלות רבות, כמה מחוייבים אנו לעמוד ולדאוג להחזיק במעלות הרוחניות, לבל ח"ו נאבד את המעלה שנקנה ע"י עמל ויגיעה, אם לא נשכיל שתתקיים סיבת הקנין בכל שעה.

וזהו שאמרו ז"ל (סנהדרין צ"ט) כי דבר ה' בזה וכו' המבזה את המועדות אע"ג שיש בידו תורה ומעשים טובים אין לו חלק לעולם הבא. בודאי אין המכוון שאינו מקיים דיני יו"ט, אלא שאינו מתייחס אל המועדות במעלה ובצורה של מקראי קודש, וזהו עומק התביעה שע"ז מאבד את הקניין במועד.

כל מצוה ומצוה וכמו ציצית ותפילין הקשר והחיבור שיש להקב"ה ע"י המצוה זהו עצם הקנין, ואם אינו נוהג ברוממות המצוה להיות מכיר ודבק בהקב"ה לקבל ע"ע עול מלכות שמים לשעבד הלב והמח להקב"ה, אזי מאבד את המצוה.

אם חלילה רואים אנו שיש גזירה או קושי בקיום המצוה באופן כללי או פרטי, זהו מורה לנו שאנו מאבדים את הקנין שיש במצוה יש בכך אות וסימן שיש תביעה להתרומם ולהתאמץ בעבודת המצוה, וע"ז זוכים אנו שוב בקנין המצוה.

מחוייבים אנו לחיות בהכרה וידיעה שכל מעשי המצוות ולימוד התורה הקדו' אין אלו רק מעשים שמחוייב האדם לעשותם, אלא כל ההתעסקות בהם ובמהותם זהו מעשה קנין עבורנו לזכות במצוות. וא"כ דרך העבודה היא להגיע לתכלית המצוה וכמו קריאת שמע כל המציאות היא לקבל עליו עול מלכות שמים, ובכך זוכה שהמצוה תהיה קניינו.

ובאמת שזהו יסוד ענין ההכנה למצוה, החיוב לגשת להמצוה עם הכנה אינו בדוקא בעבודת התפילה כדכתיב "הכון לקראת אלקיך ישראל", אלא בכל מצוה ומצוה מחוייב האדם לבוא אחר הכנה והכונה לדבר. והיינו לרוב רוממות מעשה האדם שע"ז זוכה שתהא המצוה קניינו, וא"כ על כרחך מחוייב הוא להכין ולכוון את עצמו להיות כלי קיבול לקנות ולזכות במצוה, שבכך מתרומם הוא ומתחבר ומידבק בהקב"ה באופן נעלה.

ובנותן טעם מצינו בהנהגת השי"ת בעולמו שקודם קיום והמעשה מעמיד מידה של הבטחה, וכדכתיב (שמות ו) "וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני ה', וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב בא-ל-ש-די ושמי ה' לא נודעתי להם". וברש"י שם דבר אתו משפט על שהקשה לדבר ולומר למה הרעות לעם הזה וכו'. ושמי ה' לא נודעתי להם לא נכרתי להם במידה האמיתית שלי שעליה נקרא שמי ה' נאמן לאמת דברי שהרי הבטחתי ולא קיימתי. ורבותינו

Below is an English adaptation of this weeks' Parsha Preview which can be heard live every Wednesday at 2:15 PM

Is It Time to Recalculate?

Harav Hagaon Yitzchok Caplan Shlita

The Alter of Kelm tells us that all the fundamental principles of avodas Hashem can be gleaned from Yetzias Mitzrayim. Indeed, the famous Ramban at the end of Parshas Bo delineates the fundamentals of emunah in Hakadosh Baruch Hu that we learn from Yetzias Mitzrayim; that Ramban is so essential to our Yiddishkeit that Rav Wolbe would say that every Yid should know it by heart.

More specifically, we find that the sefarim compare Pharaoh to the yetzer hara. The Mesilas Yesharim says that one of the tactics of the yetzer hara is to make people busy, just as Pharaoh told the Yidden, תִּכְבֹּד וְיִשְׁעוּ בְּדַבְרֵי שִׁקְרָה — make the Yidden so busy that they won't have time to think about being set free. Similarly, the yetzer hara tries to make people get so caught up in their lives that they don't have the ability to think about their avodas Hashem, because he knows that if they would take some time for contemplation they would immediately set themselves on the right path.

I would like to focus on one of the lessons we can learn from Pharaoh in Parshiyos Vaeira and Bo. It's really mind-boggling that although Pharaoh is warned about the makkos in succession, and each one occurs exactly as Moshe Rabbeinu described, he continues fighting and refusing to let the Yidden go free. Even when his servants tell him, הֲטָרָם תִּדְעֵנִי אֲכַדָּה מִצְרַיִם — Don't you realize that Mitzrayim is going under? How can you be so stubborn and refuse to let the Yidden go? — Pharaoh just ignores them.

During the later makkos, Hashem hardened Pharaoh's heart, but that was not the case during the earlier makkos, and even when Hashem did harden his heart for the later makkos, He did not take away his bechirah entirely. Pharaoh may have lost a certain siyatta d'Shmaya at that point, but he still had the ability to set the Yidden free, had he really wanted to. Yet he stubbornly refused to capitulate. Why?

R' Leib Chasman explains that we see from there that when a person is involved in something and dedicated to it, he's willing to fight to the end. Pharaoh was warned by his chartumim already after the third makkah, when they were unable to bring forth kinnim, that it's an act

of G-d — אֲצַבֵּעַ אֶלְקִיִּים הוּא. Yet although they informed him that there's no way to fight this, Pharaoh keeps on fighting. At a certain point, he realizes that all is lost, but nevertheless, he's determined to fight until the end. Even though he knows he's wrong, and his refusal to let the Yidden go is to his detriment, as Mitzrayim is being destroyed, he can't give up the battle.

This is actually a common middah: the inability to submit to the truth. For example, let's say a person is arguing a point with his chavrusa, and they go back and forth for ten, fifteen, twenty minutes, until suddenly Reuven realizes that Shimon has a better pshat in the Gemara. He's so invested in his pshat, however, that he doesn't want to agree with Shimon and acknowledge the truth, so he keeps on arguing even after he realizes that his chavrusa is right. Once he's entangled in the disagreement, he's going to argue until the end.

This often happens with spouses as well. They might be disputing a point, and one has one idea while the other has a different idea, until, at a certain point one of the two realizes that the other person's idea is better. Still, the person is unable to give in. It's not just that he or she doesn't want to be wrong, it's also that after fighting for ten or twenty minutes — or maybe a week or a month or a year — it's hard to let go, so he or she will keep on fighting even after realizing that the other person may be right.

This tendency manifests not only in interpersonal relationships, but also in a person's avodas Hashem.

The Man with the Better Plan

One of the recent well-known personalities in the Mir was R' Nochum Stilerman, who passed away last week. He was known as "the man with the plan," as dubbed by Rabbi Frand at a Siyum HaShas. He earned this title because, when he was seventy years old, he made a plan to review a couple of masechtos, and he went to R' Nosson Tzvi Finkel and asked him, "Is this a good plan?"

R' Nosson Tzvi challenged him to revise his plan. "Your plan should include not just one masechta," he said, "but all of Shas."

Below is an English adaptation of this week's Parsha Preview which can be heard live every Wednesday at 2:15 PM

"I just turned seventy!" R' Nachum protested, adding that to learn all of Shas and review it multiple times would take him decades.

"Come back with a new plan," R' Nosson Tzvi insisted.

R' Nochum returned to him with a plan that consisted of hundreds of pages outlining daily schedules that would enable him to finish Shas and many other sefarim over the course of twenty-plus years, with multiple chazaros.

"Now that's a plan!" R' Nosson Tzvi said.

Sure enough, at the age of seventy, R' Nochum started to implement the plan, day by day. I used to see him checking off his schedule each day.

At a certain point, however, he realized that it would probably be better for his learning if he would spend more time focusing on the same limud, aiming for more quality than quantity, so that he could gain a deeper and more thorough grasp of what he was learning.

He asked his rebbi what to do, and his rebbi advised him to begin a new program. At his levayah last week, in front of Yeshivas Mir, the point was raised that his switching course was even a bigger gadlus than the original plan he undertook. He was the man known throughout the world as the man with the plan to finish Shas — yet he was prepared to recalculate and embark on a new track if that's what was better for his avodas Hashem. He might have been following his original plan for years, but when he realized that there was a better option, he was willing to make the switch.

The ability to acknowledge the reality and recalculate your path in avodas Hashem is what enables you to take your avodas Hashem to the next level, because you're not stuck continuing what you were doing until now. Instead of remaining on cruise control, you are willing to rethink whether this is the right path for you.

So many people have been learning a certain way or approaching an aspect of avodas Hashem a certain way and they are just not willing to switch what they've been doing. Although sticking to the same track can be beneficial in some ways, in certain situations a person is better off being flexible.

Yiddishkeit is Not About Streaks

One such situation was documented in a Chofetz Chaim Heritage Foundation Tishah B'Av event. A group of

bachurim was traveling to a friend's wedding and along the way they realized that they would not make it to the hall with enough time to daven Minchah before shekiyah. They decided to pull off the highway and find a place to daven Minchah, but then they calculated that the detour would mean that they would miss the chuppah. Unsure what to do, they called their rosh yeshiva, and he instructed them to daven b'yechidus so that they could make it to the chuppah on time. "Your friend is waiting for you," he explained. "This is his day, and it will mean so much to him if you are there for the chuppah."

One of the other boys in the car then took the phone and said, "Rosh yeshiva, I'm twenty years old, and in the seven years since my bar mitzvah, I haven't missed a tefillah b'tzibbur even once. I'm not ready to miss one now! Do I have to give up tefillah b'tzibbur to make it to the chuppah?"

The rosh yeshiva responded by sharing a fundamental principle of Yiddishkeit. "Yiddishkeit is not about streaks," he said. "The point is not how many years we can continue along a certain path, but to do the ratzon of Hakadosh Baruch Hu."

Now, the truth is that streaks are very important, because they get a person to continue doing the things that he should be doing, since he doesn't want to miss one time and ruin his streak. The streak cannot be continued, however, when it is detrimental to his avodas Hashem. If avodas Hashem requires that he depart from his streak, then he needs to be able to recalculate and end the streak, in favor of what's right.

That is what the rosh yeshiva was conveying to this bachur: True, you haven't missed a tefillah b'tzibbur in years, but right now it's more important to daven b'yechidus and make it to your friend's chuppah than to continue your streak.

The importance of being able to recalculate and shift course is one of the lessons we learn from Pharaoh. You've been learning Daf Yomi for many years — maybe you should be learning something else? You've been learning something else for years — maybe you should start Daf Yomi? If you think there might be a better way to be oved Hashem, then hit the button on the GPS to recalculate and see if there might be a better way.